

Handboek NVT

Leeswijzer Taalleesland
Nederlands voor het basisonderwijs
op Aruba (klas 3 – klas 6)

Leerjaar 3

Thema 3

Lekker schoon

Werkboek

bezem:

Voorwerp om mee te vegen.

schoonmaken:

Schoonmaken is: het vuil van iets afhalen.

schrobben:

Iets schrobben betekent: het met water en een borstel of bezem schoonvegen, bijvoorbeeld een stoep.

boenen:

Als je iets boent, ga je er met een doek of een borstel stevig overheen. Je boent iets om het schoon te maken of te laten glimmen.

het stoffer en blik:

Een stoffer is een kleine borstel met zachte haren. Bij een stoffer hoort een blik. Met de stoffer veeg je stof en vuil op het blik.

de dweil:

Een dweil is een dikke lap stof om een vloer mee schoon te maken.

Je maakt een dweil eerst nat.

het schoonmaakmiddel:

Een schoonmaakmiddel is een vloeibare zeep die je gebruikt om bijvoorbeeld het toilet mee schoon te maken bijvoorbeeld 'pine oil'.

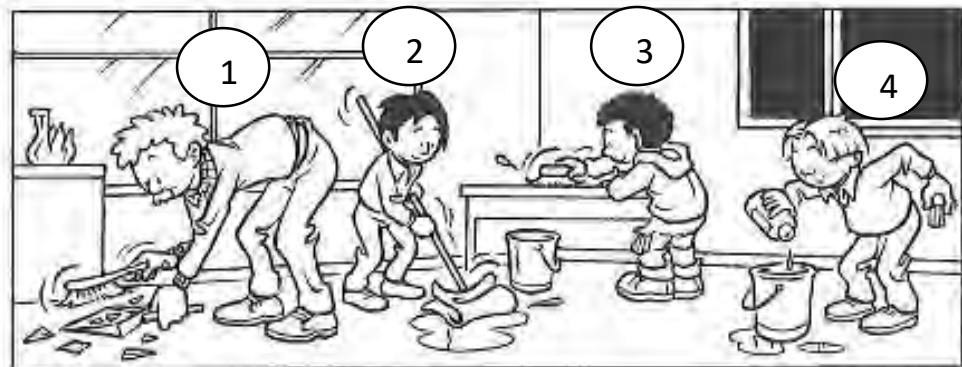

 Woordenschat

1

Wie doet wat?

Trek een lijn naar het goede antwoord.

De eerste is al voorgedaan.

1	Meester Rob	doet schoonmaakmiddel in een emmer.
2	Frank	ruimt het glas op met een stoffer en blik.
3	Najib	boent de tafels met een borstel.
4	Dennis	dweilt de vloer.

2

Zet een kruisje voor het goede antwoord.

1 Je boent met een:

- stoffer en blik
 borstel
 dweil

2 Je doet schoonmaakmiddel in:

- een emmer met water
 een bloemenvaas met water
 een theepot met thee

3 Schoonmaken is:

- schrobben en dweilen
- breken en opruimen
- rennen en draven

4 Met een dweil iets schoonmaken is:

- schoonwapperen
- draven
- dweilen

schuren:

lets schuren betekent: het glad maken of schoonmaken (boenen). Ik heb die ruwe plank met schuurpapier glad gemaakt.

het schuursponsje:

Een schuursponsje is een sponsje met een ruwe kant waarmee je vuil weg kunt schuren.

poetsen:

lets poetsen betekent: het schoonmaken met een doek. Je wrijft eroverheen, zodat het gaat glimmen.

zemen:

Ramen zemen betekent: ramen met water en zeep schoonmaken. Daarna maak je ze met een zeem droog.

Woordenschat

1 Kies uit de woorden in het hok.

poetsen schuren zemen dweilen

1 De pan is vies. Ik ga de pan schoonmaken door te _____
_____ met een schuursponsje.

2 De ramen zijn vies. Ik ga de ramen schoonmaken door te _____
_____ met een zeem.

3 De kraan is vies. Ik ga de kraan schoonmaken door te _____
_____ met een poetsdoek.

4 De vloer is vies. Ik ga de vloer schoonmaken door te _____
_____ met een dweil.

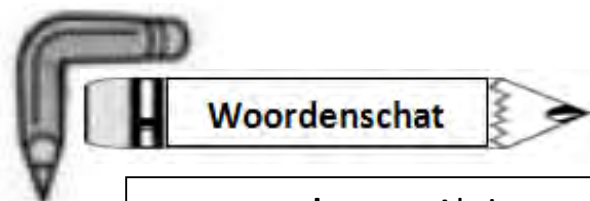

2 Zet een kruisje in het goede hokje.

	goed	fout
5 De vloer schrob je met een dweil.	☐	☐
2 De dweil is hard.	☐	☐
3 Met een borstel kun je dweilen.	☐	☐
4 Als je dweilt, gebruik je een dweil en water.	☐	☐

onverzorgd: Als je er onverzorgd uitziet, zie je er slordig en ongewassen uit. Dan zorg je niet goed voor jezelf.

smerig: Smerig is: vies of vuil.

de veeg: Een veeg is een vlek of streep die door een vegende beweging is ontstaan.

warrig: Iets is warrig als het in de war is. Het is een beetje slordig. Haren kunnen warrig zijn.

keurig: Keurig is: erg netjes en mooi, met heel goede manieren, verzorgd.

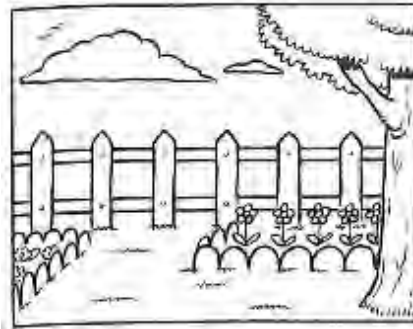

 Woordenschat

1

De vader van Dennis is een tuinman. Een tuinman werkt in de tuin.

Kijk goed naar Tuin 1 en Tuin 2, en maak de opdracht.

Tuin 1

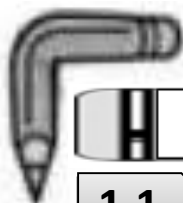
Tuin 2

Wat is waar?

Zet een kruisje in het goede hokje.

	waar	niet waar
1 De vader van Dennis heeft in tuin 1 gewerkt.	☐	☐
2 De vader van Dennis heeft in tuin 2 gewerkt	☐	☐
3 Tuin 1 is onverzorgd.	☐	☐
4 Tuin 2 is onverzorgd.	☐	☐
5 Tuin 1 is keurig.	☐	☐
6 Tuin 2 is keurig.	☐	☐

Leesbegrip

1.1

Pak je Taalleesboek. Zoek bladzijde 19 op.
Bekijk de plaatjes bij 'De douche'.

Zet een kruisje voor de goede zin.
De tekenaar van deze strip wil vertellen.

- a dat je iedere dag moet douchen.
b wat er gebeurt als je doucht.
c dat er een beest onder de vloer zit.

1.2

Wat kies jij? Zet daar een rondje om.

Maak daarna de zin af.

De jongen vindt douchen leuk/naar.

Dat weet ik, omdat _____

2.1

Pak je Taalleesboek. Zoek bladzijde 20 op.
Lees de tekst 'Geen tijd'.

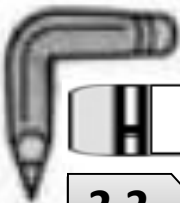
Wat kies jij? Zet daar een rondje om.

Maak daarna de zin af.

Deze tekst is een verhaal/gedicht.

Dat weet ik, omdat _____

Leesbegrip

2.2 Zet een kruisje voor de goede zin.

De schrijfster van dit gedicht

- a vertelt ons hoe je moet afwassen.
- b wil iets leuks over afwassen vertellen.
- c wil ons een afwasmiddel met citroen laten kopen.

Bedenk een andere titel voor het gedicht.

De titel die ik heb bedacht is _____

3 Lees de zinnen.

Is de zin waar?

Zet er dan een kruisje voor.

- 1 De ramen zeem je met een spons en zeem.
- 2 De afwas doe je met een dweil.
- 3 Onder de douche was ik me met zeep.
- 4 De vloer boen je met een tandenborstel.
- 5 Vieze pannen maak je schoon met een bezem.
- 6 Het schoolbord maak je schoon met water en een spons.
- 7 Als ik mijn haren goed schrob, zijn ze niet meer smerig.

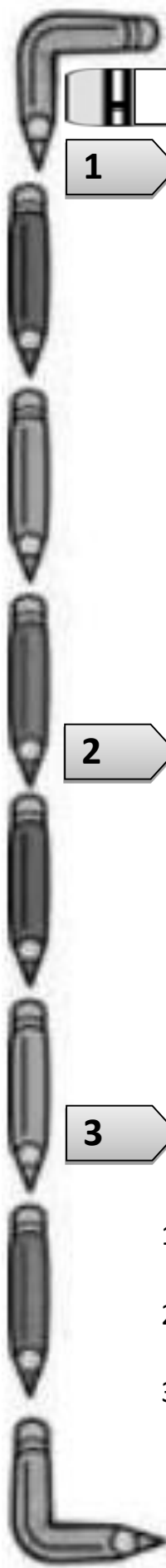

Slordige Saartje

Hebben jullie Slordige Saartje gekend?
Hier kun je haar zien, op die slordige prent.
Haar nageltjes waren zo zwart en lang!
Ze had vieze voeten, een veeg op haar wang,
5 een jurkje vol gaten en smerige sokken
en warrige haren en roet op haar rokken
en heel vieze handen en heel vieze oren
en vlekken van achter en vlekken van voren.
Ze nam nooit een borstel en nimmer een schartje...
10 O lieve deugd! Wat een Slordige Saartje!

Spelling

1

Kies steeds een woord uit het hok.
Schrijf dat op de goede plaats.

vuil moe boot stop zee nat eet warm

● ○ - ○	_____	● ○ ○ ●	_____
○ - ○ ●	_____	● ○ - ○ ●	_____
● ○ ○	_____	● ● ○ ●	_____
● ○ ●	_____	● ○ ● ●	_____

2

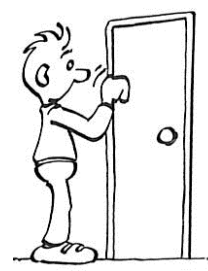
Sport is een ● ● ○ ● ● woord.
Zet een rondje om elk ● ● ○ ● ● d.

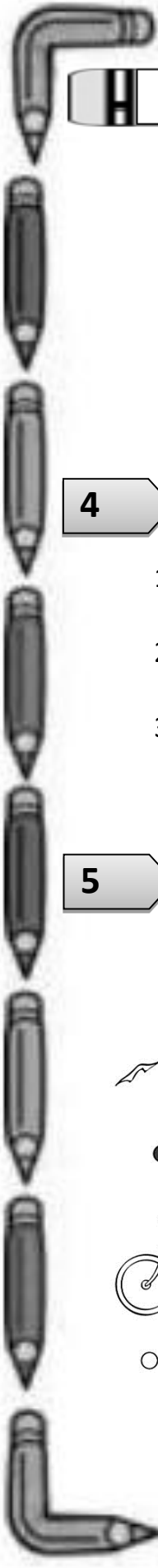
- slurf kruip durft kaart trots vuist
- storm snoep strik plons start stier
- slang grens bloes sterk

3

Vul steeds een ● ● ○ ● ● woord in.

- 1 Onze hond _____ als er gebeld wordt.
- 2 Wie _____ er op de deur?
- 3 De kapper _____ mijn haar eraf.

Spelling

4 Een varken _____ .

5 Oma leest de _____ .

6 Au! Een mug _____ me in mijn arm.

4

zinnendictee

1 _____

2 _____

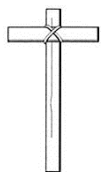
3 _____

5

Vul de rondjes goed in.
Het is al een keer voorgedaan.

● ○ ● ●

○ ○ ○ ○ ○

○ ○ ○ ○

○ ○ ○ ○

○ ○ ○ ○ ○

○ ○ ○ ○ ○

○ ○ ○ ○ ○

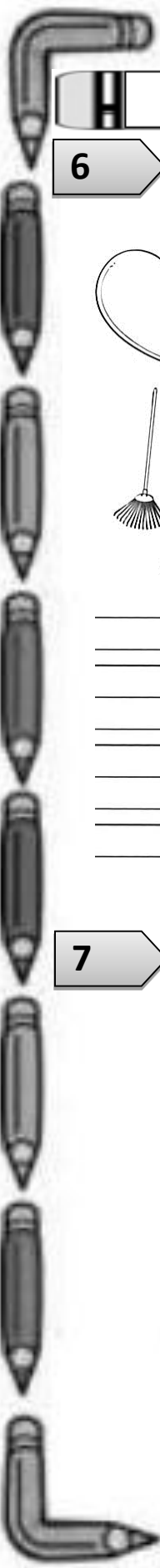
○ ○ ○ ○ ○

○ ○ - ○ ○

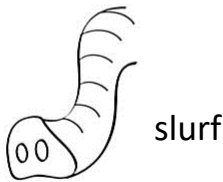
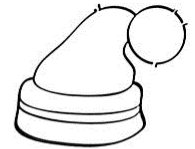
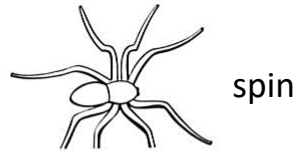
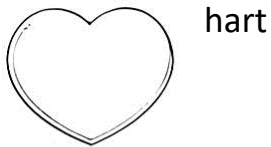

○ ○ - ○ ○ ○

Spelling

6 Schrijf de woorden in de goede kolom.

7 Vul in.
Kijk goed naar het voorbeeld.

een hond - vier honden _____

een hoofd - tien _____

een vriend - twee _____

een baard - acht _____

een paard - vijf _____

een woord - drie _____

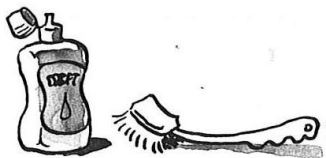

Taalbeschouwing

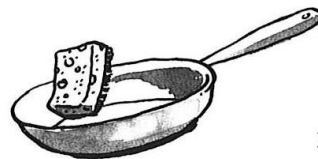
1

We houden een grote schoonmaak!
Welke woorden horen bij de plaatjes?
Schrijf maar op. Kies uit het hok.

afwassen zemen poetsen schrobben vegen schuren

1

2

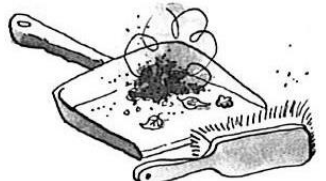
3

4

5

6

Taalbeschouwing

2

Wat heb je nodig?
Schrijf twee of meer dingen op.
Kies uit het hokje.

schoonmaakmiddel	spons	schuurspons		
water	emmer	poetsdoek	borstel	zeem
harde borstel	schoenenpoets	dweil		

1 bij het schuren van een vieze pan

2 bij het schrobben van de vloer in de badkamer

3 bij het poetsen van je schoenen

4 bij het zemen van de ramen

5

5 bij het dweilen van de vloer

Taalbeschouwing

- 1** Pak je Taalleesboek. Zoek bladzijde 21 op.
Lees de tekst 'Vies of schoon?'

Vul het goede woord in. Kijk in het verhaaltje.

1 _____ komt de keuken binnen.

2 _____ kijkt haar aan.

3 _____ heb geen zin om me altijd te wassen.

4 _____ geeft Tes een bord.

5 _____ snapt het al.

- 2** Welk woord past er bij?
Kleur dat.

- 1 het (een/mijn/vieze/klein) bord
- 2 een (Tes/lopen/drie/grappig) gezicht
- 3 hun (mooie/van/groen/tot) tuin
- 4 die (onze/kleine/afwassen/nat) borstel
- 5 de (heet/wassen/warme/met) kraan

1.1

Pak je Taallesboek. Zoek bladzijde 22 op.
Lees de tekst 'De glasbak'.

Dit verhaal is niet af.
Schrijf op hoe het verder gaat.
Het verhaal moet werkelijkheid zijn.
Let op het plaatje en de titel.

1.2

Waarom is het verhaal 'de glasbak' geschreven?
Het is geschreven om

Stellen

- 2.1** Pak je Taalleesboek. Zoek bladzijde 22 op.
Lees de tekst 'Opruimen'.

Schrijf er nog twee zinnen bij.

- 2.2** Kies het goede antwoord.

- a Deze tekst kan werkelijkheid zijn.
b Deze tekst is fantasie.

- 2.3** Waarom denk je? Schrijf je antwoord.

 Woordenschat
het wasvoorschrift:

Een wasvoorschrift is een kaartje waarop staat hoe je je kleren moet wassen. Vaak staat een wasvoorschrift op een kaartje van stof dat in een kledingstuk is genaaid.

de temperatuur:

De temperatuur van iets geeft aan hoe warm of koud het is. De temperatuur kun je meten met een thermometer.

de thermometer:

Met een thermometer meet je hoe warm of koud het ergens is. Of hoeveel koorts iemand heeft. Een thermometer is meestal een dun buisje met een vloeistof erin. De vloeistof gaat omhoog als het warm is en naar beneden als het koud wordt.

lauw:

Lauwe vloeistof is een beetje warm, maar niet heet.

de stomerij:

Een stomerij is een bedrijf waar kleren met stoom en schoonmaakmiddelen worden schoongemaakt. Dat gebeurt met kleren die niet in de wasmachine kunnen, of met grote gordijnen.

stoom:

Wanneer water heel heet is, komt er stoom vanaf, dus de damp van kokend water.

1

Wat is waar?

Zet een kruisje voor het goede antwoord.

1 Met een thermometer meet je:

- hoe lang iets is: de lengte
- hoe zwaar iets is: het gewicht
- hoe warm iets is: de temperatuur

2 Bij een thermometer horen:

- graden
- kilo's
- centimeters

3 In een stomerij kun je:

- kleding wassen
- schoenen kopen
- een stoombad nemen

2Maak een trap met **warm, koud** en **lauw**.

Spelling

Woorden die met een z beginnen:

zaal	zeep	zich	zoeken	zorg
zacht	zeggen	ziek	zoen	zout
zadel	zei	zien	zoet	zuur
zagen	zeil	zij	zolder	zwaan
zak	zeker	zijn	zomer	zwaar
zaterdag	zelf	zilver	zon	zwart
ze	zes	zin	zonder	
zee	zeven	zo	zoon	

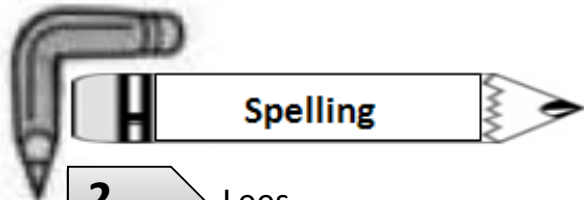
1

Schrijf de dicteewoorden in de goede rij.

S

Z

A decorative graphic of a pencil with the number "2" written on it. The pencil is oriented vertically, with the eraser at the top and the sharp tip at the bottom. The number "2" is written in a bold, black, sans-serif font on the eraser. **2**

Lees.

Sandra kijkt naar de tafel.

Mam heeft er een zeil over gelegd.

Staat alles klaar voor het feest?

Een grote pan met soep.

Een schaal met friet en een busje zout,
en nog zes zure sinaasappels.

Ook het zoete toetje staat al klaar.

Sandra zet de stoelen recht.

Ze legt bij elk bord een servet.

En een strik van zilverpapier.

Ziezo, het feest kan beginnen.

Ze heeft er zin in.

Dan gaat de bel.

Snel kijkt Sandra nog even of alles netjes en schoon is.

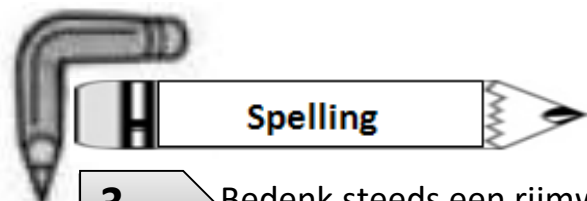
Dan rent ze naar de deur.

Dat zullen Simon en Sonja wel zijn.

Kleur de woorden die met s beginnen rood.

Kleur de woorden die met z beginnen groen.

3 Bedenk steeds een rijmwoord.
Schrijf het erachter.

stout	<u>z</u>	buur	<u>z</u>
stoep	<u>d</u>	been	<u>d</u>
knort	<u>d</u>	klaar	<u>z</u>
kwart	<u>z</u>	kin	<u>d</u>

4 Vul in: s of z

- 1 De trik waait in de ware torm heen en weer.
- 2 De taart van de waan taat recht omhoog.
- 3 Het tuur is van taal gemaakt.
- 4 De sint waait met zijn taf.
- 5 Sjaan tuurt de lee door de malle uitgang.
- 6 De ware zak taat op de toel.

Spelling

5.1 Lees de regel nog een keer.

De regel is dus:

- voor de *l, m, n, p, t* altijd een *s*
- voor de *w* altijd een *z*

5.2 Bedenk drie woorden met *zw-*.

zw

5.3 Bedenk met elk van deze drie woorden een zin.

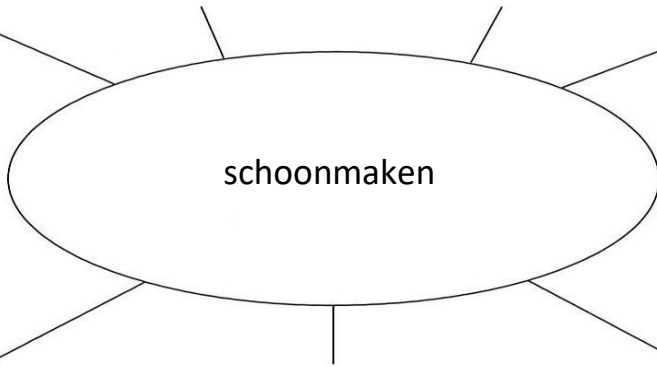

Woordenschat

1 Vul de Woordwebben in:

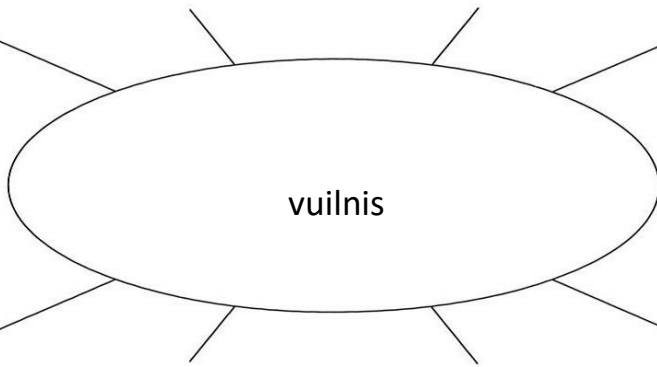
boenen schrobben afwassen de vaatwasser

schoonmaken

_____ met de hand

_____ de vuilnisman

vuilnis

Stellen

2 Bekijk de plaatjes.

Maak de zinnen af.
Ze gaan over de drie plaatjes hierboven.

De burens zetten _____ .

Daardoor wordt de stoep _____ .

Dan komen _____ .

En de stoep is _____ .

Leesbegrip

1

Waar slaat het vetgedrukte woord op?
Schrijf het er steeds onder.
De eerste zin is al voorgedaan.

- 1 “Mag ik **jouw** spons gebruiken?” vraagt Kees aan vader.

Vader _____

- 2 Marjan aait de pony en geeft **hem** wat hooi.

- 3 Alle kinderen keken verbaasd toen **ze** hun ouders zagen.

- 4 Kees heeft **zijn** fiets keurig schoongemaakt.

- 5 “Mag ik **die**?” vraagt Kees en wijst naar de dikste appel.

Leesbegrip

2.1

Pak je Taalleesboek. Zoek bladzijde 23 op.
Lees de tekst 'Afwassen'.

Schrijf de zinnen op die je moet invullen.
Zoek steeds in de tekst als je het niet weet.

Hoe is het gekomen?

Wat is er gebeurd?

1

1 Vader en moeder zijn moe.

2

Stoffer heeft een plan.

2

3

3 Het hele aanrecht is leeg.

4

Als Stoffer zich omdraait, draait

4

de tuinslang mee.

2.2

Waar slaat het vetgedrukte woord op?

1 Lees regel 25. **Ze** slaat op:

a Streep b moeder c vader en moeder

2 Lees regel 35. **Ze** slaat op:

a vader en moeder b moeder c vader,
moeder,
Stoffer
en Streep

 Leesbegrip

2.3 Schrijf het antwoord erachter.

Lees regel 30. **zijn** slaat op _____

Taalbeschouwing

1

Pak je Taalleesboek. Zoek bladzijde 26 op.
Lees de tekst 'Afwassen is leuk!'

Wat betekenen de plaatjes in het verhaaltje?
Schrijf de woorden op.
Het eerste woord staat er al.

1	bank	4	_____
2	_____	5	_____
3	_____	6	_____

2

Zie je de woorden?
Maak er twee rijtjes van.
Er horen steeds twee woorden bij elkaar.
Schrijf die naast elkaar.
De eerste woorden zijn al voorgedaan.

de-woorden en het-woorden

- de afwas _____
- _____
- _____
- _____
- _____
- _____
- _____
- _____
- _____
- _____

doe-woorden

- afwassen _____
- _____
- _____
- _____
- _____
- _____
- _____
- _____
- _____

Spelling

1 Schrijf de woorden op:

1 _____
2 _____
3 _____
4 _____
5 _____

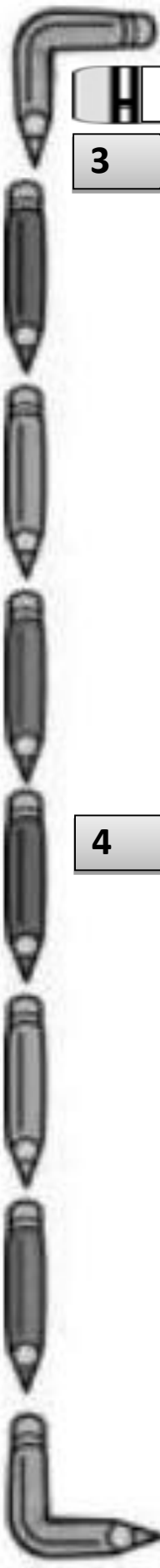
2 Lees.

Woorden die veel in boeken voorkomen zijn:
blijft zei ja nu fout voor acht meer zo mijn beurt

Maak zinnen met deze woorden.

1 _____
2 _____
3 _____
4 _____
5 _____
6 _____
7 _____

Spelling

3 Zoek in de bloemen een woord dat rijmt.
Schrijf het op.

werk _____

 stikt _____

 muts _____

 dons _____

 plant _____

 klomp _____

 berg _____

4 Vul in: ○-○-letters (aa, ee, oo of uu)
 ○○-letters (ui, oe, eu, ou, ie of ei)

1 'Wacht n even', z de man.

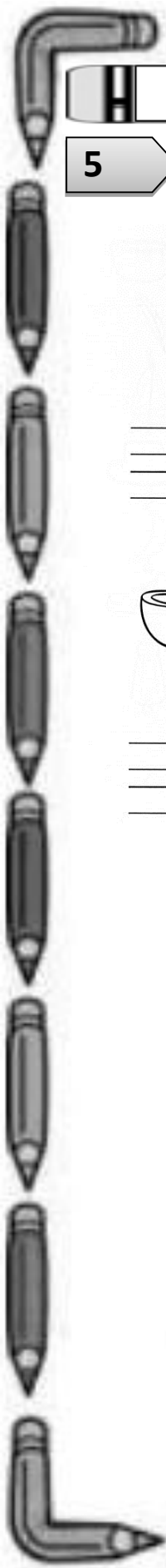
2 Je g t v r je b rt!

3 Het st r zit v rop de f ts.

4 W r ga je h n?

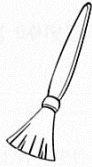
5 Wat d n jull toch?

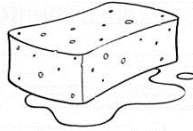

Spelling

5 Schrijf de woorden eronder.

● ● ● ○ ● ●

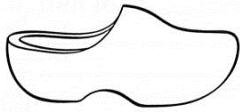
● ● ● ○ ● ●

● ● ● ○ ● ●

● ● ● ○ ● ●

● ● ● ○ ● ●

● ● ● ○ - ○ ● ●

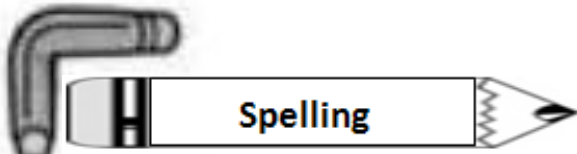

● ● ● ○ ● ●

● ● ● ○ ● ●

1 Nog meer woorden die op de goede plaats geschreven moeten worden.
Kies maar uit het hok.

geel kwast berg broek boek feest blaar stil

● ○ ○ ●	_____	● ● ○ ○ ●	_____
● ○ ● ●	_____	● ● ○ - ○ ●	_____
● ● ○ ●	_____	● ○ - ○ ● ●	_____
● ○ - ○ ●	_____	● ● ○ ● ●	_____

2 Bedenk zelf woorden bij de rijen.

● ● ○ ● ●	● ● ○ - ○ ● ●	● ● ○ ○ ● ●
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____

Taalbeschouwing

3 In het hok staan **doe-woorden**, **de-woorden** en **het-woorden**.
Zet de woorden in de goede rij.

kruimel	vlek	opruimen	vegen
dweilen	stank	wassen	strijken
stomen	wasserij	waspoeder	zeep

de-woorden en het-woorden

doe-woorden

4 Bedenk zelf doe-woorden en schrijf ze op.

5

Waar slaat het vetgedrukte woord op? Vul in.

- 1 Papa zegt: "Geef mij de borstel even. **Die** moet ik gebruiken."

Het woord 'Die' slaat op:

- 2 Karin pakt de rode handdoek en zegt: "**Deze** is van mij."

Het woord 'Deze' slaat op:

- 3 Het afval ligt op een grote hoop. Straks wordt **dat** opgehaald.

Het woord 'dat' slaat op:

- 4 Mama ziet de vieze handen van Dirkjan en zegt: "**Die** moet je direct wassen."

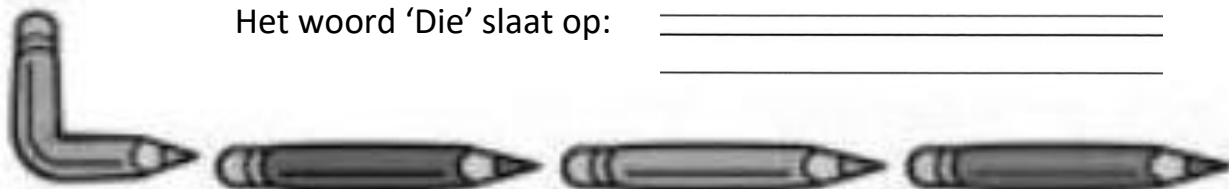
Het woord 'Die' slaat op:

- 5 De meester wijst op het vieze water en zegt dat je **dit** niet kunt drinken.

Het woord 'dit' slaat op:

- 6 Het kamertje boven ligt vol boeken. **Die** liggen er al een hele poos.

Het woord 'Die' slaat op:

6

Lees

Eva en Kim stappen van hun fiets.

Eva kijkt op de kaart.

“We moeten hier rechtsaf.”

“Nee joh, linksaf”, zegt haar vriendin.

5 “Hoe kom je daar nou bij?” antwoordt Eva boos.

“Rechtsaf, kijk maar op de kaart.”

“Je houdt hem op de kop, domoor”, lacht Kim.

Eva is moe van de lange fietstocht.

“Jij weet het weer beter he”, roept ze kwaad.

10 “Ga jij dan maar naar links.

Ik ga naar rechts. Doei”

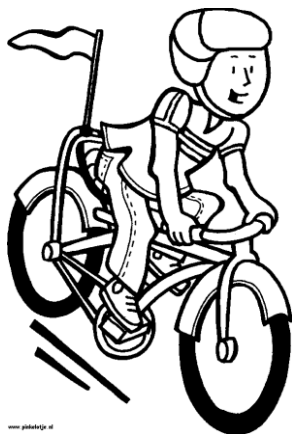
Welke titel past het best?

a Eva is moe.

b de weg kwijt

c ruzie

d de fietstocht

Taalbeschouwing

7 Bekijk de plaatjes.

Taalbeschouwing

Waarmee maak je het schoon?
Bij elk plaatje hoort een zin. Maak de zin af.
Kies het juiste schoonmaakmiddel.

water en azijn	afwasmiddel	zeep
poetsmiddel	wasmiddel	

- 1 Na het sporten was je je vieze kleren met _____ .
- 2 Na het sporten was je je zelf met _____ .
- 3 Vieze borden en pannen maak je schoon met _____ .
- 4 Ik maak mijn fiets schoon met _____ .
- 5 De ramen zijn vies. Ik maak ze schoon met _____ .

8

Lees

“Stilte”, riep de muis
Dat hoorde iedereen.
“Het woord is aan de hond!”

Deze zei:

- 5 “Dit huis is erg vies.”
De poes knikte.
“Moet je deze kamer zien,
en de muren.
Die zijn vuil,
10 en het behang.
Bah!
Ik wil hier niet wonen!”
“Het moet”, zei de muis.
“We hebben dit gekocht.”

Zet een kruisje voor het goede antwoord.

- 1 Lees regel 1 tot en met 4.
Het woord ‘Deze’ in regel 4 slaat op:
- a de muis b iedereen c de hond
- 2 Lees regel 6 tot en met 9.
Het woord ‘Die’ in regel 9 slaat op:
- a de muis b muren c de hond
- 3 Lees regel 5 tot en met 14.
Het woord ‘dit’ in regel 14 slaat op:
- a het huis b iedereen c de hond

